

VARSTU VALLA INFOLEHT

August 2014 – 7 (140)

Aasta talu 2014

Jänedal toimunud Eesti Talupäevadel kuulutati välja 2014. aasta parimad talud. Erinevate põllumajanduse ja maaeluga seotud organisatsioonide poolt oli kandidaatidena üles seatud kokku 15 talu 8 maakonnast. Parimad valiti kolmes kategoorias: traditsioonilised tootmistalud, alternatiivset suunda arendavad talud ja noortalunikud. Žürii kõrgeim tunnustus on austav nimetus „Eesti talu 2014“, mis sel aastal anti välja juba 22. korda. Eesti „Aasta taluks 2014“ ja ühtlasi parimaks tootmistaluks valis žürii **Võrumaal Varstu vallas Kõrgepalu külas asuva Tuuma talu, mida peavad Ants ja Sirje Schmidt**. Tuuma talus on lambaid peetud juba 1995. aastast, kuid täies mahus keskendus Schmidt pere lambakasvatusele 2007. aastal. Praegu on talus üle 1000 mahetootmisel lamba ja talle. Mahetunnustatud maad on kasutuses 161 ha, mille hulgas on nii püsirohumaad kui lühiajalisi rohumaad, samuti kasvatatakse oma talu vajadusteks teravili. Loomade tarbeks on ehitatud kaks lauta. Tuuma talus kasvatatud lambad müüakse põhiliselt Prantsusmaale, Saksamaale ning Araabia maadesse. Aastas müüb talu 500-600 talle.

Edu ja kordaminekuid tublile talule ning õnne ja rahulolu pereliikmetele!

Sigade Aafrika katk on reaalne oht seapidamisele.

Sigade Aafrika katk (edaspidi SAK) on väga nakkuslik ning ägedalt kulgev nii kodu- kui metssigade viirushaigus, mis iseloomustub palaviku, verejooksu, põletikuliste muutustega mitmesugustes elundites ja suure suremusega (kuni 100% loomadest). Katku ei haigestu inimesed ning ka teised loomaliigid, kuid nad võivad viirust edasi kanda. SAKi ravi ning vaktsiin selle vastu puuduvad. Praegu meie naaberaladel laialdaselt levivale katkule on iseloomulik haiguse üliäge vorm, mida iseloomustab sigade äkksurm ning muude väliste haigustunnuste puudumine.

Sigade nakatumine võib toimuda ka kaudselt näiteks nakatunud loomadelt pärinevat liha sisaldava sööda või toidujäätmete söötmisel, haigustekitajaga saastunud sööda, joogivee, allapanu, sõiduvahendite, sisseseade, joogivee, riiete vahendusel. Metssigade nakatumine toimub enamasti metsa viidud katku haigestunud kodusigade korjuse, tapajäätmete vahendusel. Viirus on väliskeskkonna tingimustele väga vastupidav, säilides: külmutatud lihas mitu aastat; soolatud lihas kuni 310 päeva; suitsutatud lihas kuni 6 kuud. Viirus hävib kuumutamisel 70 °C juures.

Loomade haigestumisest või hukkumisest peab loomapidaja viivitamatult informeerima veterinaararsti.

SEAPIDAJA. Kaitsmaks oma loomi nakatumise eest tuleb järgida vähemalt järgmisi bioohutusmeetmeid:

- ära luba kõrvalisi isikuid loomapidamishoonesse;
- enne loomapidamishoonesse sisenemist vaheta riided, pese käed, desinfitseeri või vaheta jalanõud;
- hoia karja juurde toodav loom karjasolevatest loomadest eraldi (karantiin); hoia haige loom eraldi tervetest;
- ära sööda sigadele toidujäätmeid;
- teosta näriliste ja putukate tõrjet; väldi viiruse pääsu loomapidamishoonesse sööda, allapanu või inventariga;
- takista metsloomade ja teiste koduloomade pääsemist loomapidamishoonesse;
- ära vii seakorjuseid ega muid loomseid saadusi loodusesse, kus metssead võivad neile ligi pääseda ja nakatuda.

JAHIMEES. Ole praegu metsas ringi liikudes väga tähelepanelik. Igast leitud surnud seast teata maakondlikule veterinaarakeskusele. Lisaks järgi alltoodud soovitusi.

- kütitud metssea sisikonna eemaldamisel kasuta ühekordseid kaitsekindaid ja pärast pese käed vee ja seebiga.
- puhasta ja pese (desinfitseeri) kõik riided ja kogu varustus (jalanõud, jahikott, nuga ja teised materjalid).
- hoidu loomakasvatushoonetesse minekust! Kui sinna minek on vajalik, siis järgi rangeid bioohutusmeetmeid;
- Ära too kütitud metssiga, tema nahka, liha või muud osa majapidamisse, kus peetakse sigu.
- Kui näed metsseal sigade Aafrika katkule iseloomulikke haigustunnuseid (näiteks verevalumid elundites, turses ja punased lümfisõlmed, suurenenud põrn), siis teavita sellest maakonna veterinaarakeskust või volitatud veterinaararsti.
- Jahi käigus tekkinud loomseid kõrvalsaadusi või toidujäätmeid ei tohi põllumajandusloomadele sööta.

Loomapidajad, kes Te ei ole oma sigu registreerinud PRIA-s, siis tehke seda koheselt ja informeerige ka oma valla volitatud veterinaararsti sigade olemasolust farmis, et oleks vajadusel võimalik abinõud tarvitusele võtta.

Valla volitatud veterinaararstid:

Antsla vald, Varstu valla Varstu piirkond – Martin Saavo 516 5630

Mõiste vald, Varstu valla Krabi piirkond – Arvo Mõttus 5342 5688

Täiendav info: <http://www.agri.ee/et/seakatk>

